

[Ehba Strange.]

hvert fald mindst halvandet børnetilskud væk ved 150.000 kr., og det er nok for mig. Hvis jeg har sagt det, så det kunne forstås på en anden måde, så beklager jeg.

Så vil jeg i øvrigt sige, når hr. Albertsen så siger, at vi har haft god og rigelig tid til behandlingen af forslaget, at det jo ikke er rigtigt, hr. Albertsen. Der har været én deputation, og vi har haft nogle møder, men det er da gået meget, meget, meget hurtigt, ligesom alt det andet herinde er gået meget hurtigt i disse dage. Så kan man jo selv vurdere, hvor grundigt det så bliver.

Hanne Reintoft (DKP):

Altså, jeg kommer faktisk herop for at give hr. Albertsen ret i noget. Jeg tror nemlig, det er rigtigt, at dette forslag er behandlet nøjagtig lige så seriøst som alt det andet. Men det, der er i vejen med den lovgivning, vi laver her, er, at vi gennemfører en lovgivning, der lægger en masse byrder på befolkningen uden at kunne overskue dens følger. Jeg tror heller ikke, hr. Albertsen, at udvalgsrådet i formiddags kan vise, at vi har gennemført sociallovgivning, hvis følger vi kunne overse.

Når så socialministeren snakker om de rige, så er det altså en blikkenslager og en porcelænsarbejder, der er gift med en anden. Da begynder man nemlig at trappe deres børnetilskud ned. Hvis man havde villet fremsætte DKPs ændringsforslag til hele dette forlig, så havde man set et skatteforslag, der prøvede at ramme ned på de rige indtægter, og så kunne man have brugt de bemærkninger. Men det her er to arbejderfamilier, man ganske klart rammer, og det er der ingen mening i.

Men hensyn til ændringsforslagene var jeg selv meget indstillet på et ændringsforslag, hvor man kunne omberegne, hvis folk pludselig gik ned i indtægt: begge parter arbejdsledsløshed, ønske om at blive hjemme hos et nyfødt barn. Men ministeren kom med et langt mere omfattende ændringsforslag, end vi andre havde bedt om, nemlig et ændringsforslag, der betød en tredje restskatteordning. Først restskatten, så tilbagebetalingen af boligsikringen, hvis man i en økonomisk trængt situation havde måttet tage lidt ekstraarbejde, og nu tilbagebetaling af

børnetilskuddene. Og for den, der til daglig sidder i socialt arbejde og for det første ved, hvordan disse restskatter piner befolkningen, og for det andet, hvilken måde de opkræves på — jeg husker den nyligt vedtagne lov om opkrævning af skatter og afgifter — er det ikke noget, et socialt indstillet menneske kan støtte.

Hermed sluttede forhandlingen.

Ændringsforslag nr. 1
forkastedes med 96 stemmer mod 72; 4 medlemmer stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2 og 3 betragtedes som
forkastet med samme stemmetal som ændringsforslag nr. 1.

§ 1
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 om en ny affattelse af § 2 betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1-3.

§ 2
vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 angående titlen betragtedes som
bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 1-3.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Anden behandling af forslag til lov om begrænsning af udbytter og vederlag m. v.
(Lovforslag nr. 275. Fremsat 17/8 76. Første behandling 17/8 76. Betænkning 18/8 76).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden:

Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om priser og avancer.

(Lovforslag nr. 276. Fremsat 17/8 76. Første behandling 17/8 76. Betænkning 18/8 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om pengeinstitutters rentemarginal.

(Lovforslag nr. 277. Fremsat 17/8 76. Første behandling 17/8 76. Betænkning 18/8 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslaget og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Lysholt Hansen (S):

Da jeg har på fornemmelsen, at det ikke ligefrem vil være uvelkomment med enkelte korte taler, skal jeg på vegne af socialdemokratiet, kristeligt folkeparti, centrumdemokraterne og de radikale anbefale, at man stemmer for lovforslag nr. 278 om pengeinstitutters rentemarginal, lovforslag nr. 276 om priser og avancer og lovforslag nr. 275 om begrænsning af udbytter og vederlag i den skikkelse, hvori de foreligger efter udvalgsbehandlingen.

Jens Peter Jensen (V):

Da vi ikke står over for en ny politisk epoke, men højst oplever en episode, skal jeg gøre en meget kort bemærkning om de lovforslag, der her foreligger.

Jeg kan meddele, at venstre vil undlade at stemme for forslaget til lov om begrænsning af udbytter og vederlag m. v. Venstre kan stemme for det af handelsmini-

steren stillede ændringsforslag vedrørende affattelsen af § 1, stk. 3, der tilsigter en tydeliggørelse af udtrykket „apportindskud“.

Venstre vil undlade at stemme for forslaget til lov om ændring af lov om priser og avancer. Selv om venstre er imod centrale dele i det samlede forligskompleks, vil partiet ikke stemme imod de to her nævnte lovforslag. Vi kan godt se, de er med til at afbalancere enkeltheder.

Jeg vil heller ikke indlade mig i enkeltheder, for den diskussion har vi haft før, blot gøre den indskudte bemærkning, at vederlag til det konservative folkeparti for at støtte forliget er i hvert fald ikke i strid med reglerne om avancebegrænsning.

Endelig skal jeg meddele, at venstre vil stemme imod forslag til lov om ændring af lov om pengeinstitutters rentemarginal. Jeg vil ganske enkelt sige, at jeg synes slet ikke, at det er et lovforslag, der hører hjemme i den sammenhæng, vi her taler om. Jeg synes, vi skal stemme imod det lovforslag.

Glensgård (FP):

De 3 lovforslag, der har været behandlet i erhvervsudvalget, er jo noget af det, der er tilbage af det oprindelige miniforlig. Men der er også kun et mindretal, i hvert tilfælde i udvalget, som står bag disse tre lovforslag. Statsministeren sagde i sin indledning til denne ekstraordinære samling, at dette var en helhed, statsministerens plan var en helhed — take it or leave it. Nu er vi altså kommet dertil, at man også skulle have de konservative med, og da man på forhånd kunne se, at man kunne køre de tre restriktionslove for erhvervslivet igennem uden de konservative, ja, så betød det jo ikke så meget at give dem ret til at stemme imod eller undlade at stemme.

Indkomstindgrebene over for lønmodtagerne er jo den ene del, indkomstindgrebene og de andre restriktionslove er en anden del. Men lige så snart det drejer sig om disse restriktioner over for erhvervslivet, ja, så ser vi altså, at de konservative har fået frispil. Lovene over for erhvervslivet er for øvrigt også kun psykologilove; det er kun noget, man skal gøre for at stikke blå i øjnene på lønmodtagerne.

Det største problem omkring disse tre love og dermed også omkring forliget er, at

[Glensgård.]

erhvervsorganisationerne, det være sig Dansk Arbejdsgiverforening eller Industrirådet, har et meget, meget stort medansvar for at køre dette forlig igennem. Havde vi ikke haft disse to organisationer, så var det nok muligt, at de konservative havde taget den stilling, som ville stemme rigtig med konservativ tankegang. Men der er lagt et pres op fra disse organisationer over for de liberale partier, og dertil regner jeg også indtil i dag det konservative folkeparti. Det konservative folkeparti ændrede mening. Man er altså kommet dertil, at erhvervsorganisationerne har anbefalet forliget med én eneste baggrund: man var bange for en valutakrise. Man sagde: lad os hellere give en lille ofring nu for at undgå valutakrisen. Nu må vi se, hvordan de konservative reagerer, når valutakrisen alligevel kommer i løbet af nogle få uger.

I dagbladet Børsen i dag ser man en lille snes erhvervsledere anbefale forliget, netop ud fra samme betragtning. Man er bange for den gæld, som erhvervslivet har i udlandet. Man er bange for, at den skal blive udsat for en devaluering — ikke gælden, men den danske krone. Derfor har man altså presset de konservative til at gå sammen med socialdemokratiet om disse ting. Og så må vi altså acceptere, at socialdemokratiet ikke indgår i en indkomstpolitisk løsning, uden at man skal have disse psykologlove.

Den nye prisløvs, rentemarginalloven, begrænsninger af udbytter og vederlag, ja, det er noget af det, som man har lagt op for at stikke blår i øjnene på den danske arbejder. Han, der skal leve af produktionen, skal ligesom have noget til gengæld for, at han må holde igen. Men han skal også betale forliget. Han, der skal leve af produktionen, har altså nu her fået en ny chance for arbejdsløshed. Hvorfor det? Jo, for med disse love fjerner man investeringslysten, man fjerner lysten i erhvervslivet, og dermed vil man altså udsætte den danske arbejder endnu en gang for mulighed for arbejdsløshed.

Det er rystende at se holdningen i dag hos partier, som i 1975 f. eks. talte om udbytteforslaget. Jeg skal citere hr. Jens Møllers ordførertale fra 1975. Det er fra Folketings-tidende 1974-75, sp. 1245. Hr. Jens Møller sagde:

„At der sættes en begrænsning på aktieudbytter, honorarer og vederlag er naturligvis helt i orden. Det svarer jo til de andre lovforslag. Der er kun én ting her, jeg gerne vil tage op, det er spørgsmålet om tantiemer, hvor disse tantiemer skal sættes lig med tantiemer, der er udbetalt året før. Her må man gøre opmærksom på, at tantiemer er noget, der ofte er en lønandel for visse mennesker . . .“

Jeg vil gerne spørge hr. Jens Møller, hvordan hr. Jens Møller nu kommer dertil, at det er udmærket, at tantiemer underkastes begrænsninger, oven i købet på grundlag af regnskaber, som er nøjagtig de samme, nemlig de regnskaber, som lå til grund for begrænsningen i marts måned 1975. Nu skal vi altså i 1978 beregne udbytte og tantiemer osv. i forhold til regnskaber, som led under den samme begrænsning. Hvordan vil hr. Jens Møller forklare, at han den 7. marts 1975 advarede imod dette, men da det var en midlertidig lov, så kunne han godkende det, og nu forlænger han loven? Hvordan vil hr. Jens Møller forklare disse ting?

Jeg kan se, min taletid er udløbet. Jeg skal vende tilbage til et par andre problemer ved tredje behandling.

Ole Olsen (SF):

Jeg vil gerne begynde med at sige, at disse tre lovforslag selvfølgelig ikke danner noget rimeligt modstykke til de indgreb i løndannelsen, som bliver foretaget af socialdemokratiet i det her sorte forlig, men lidt kan også somme tider have sin ret. Jeg mener, det er ret lidt, der kommer her, men når det er godt, ja, så kommer vi altså også til at tage det med.

Jeg følte trang til, da jeg hørte hr. Ømann heroppe fortælle om disse 100 mill. kr., man nu forærede aktionærerne og aktieselskaberne, at fortryde vores tilslutning til forslag til lov om begrænsning af udbytter og vederlag, jeg var lige ved det i hvert tilfælde. Jeg kan være enig med hr. Ømann i, at der ikke er noget rimeligt forhold mellem at tage den smule, man tager ved dette lovforslag, og så at forære 100 mill. kr. væk. Disse 100 mill. kr. spiller også i højeste grad med i indkomststudviklingen, og det vil sige, man fra regeringens side i denne situation uden videre accepterer en urimelig indkomst-

[Gle Olsen.]

udvikling for aktionærer, medens man gør, hvad man kan for at holde den nede for lønmodtagere.

Men som sagt, lidt har også ret, så SF vil også stemme for dette lovforslag, selv om vi bestemt ikke overvurderer virkningen af det. Det skal jo nok have en vis købekraftbegrænsende virkning, og som vi har sagt tidligere, så er vi da udmærket godt klar over, at landet har betalingsbalanceproblemer.

Med hensyn til forslaget til lov om ændring af lov om priser og avancer skal jeg nøjes med at sige, at det sådan set er et ønske, som socialistisk folkparti har fremført for en hel del år siden. I et selvstændigt lovforslag, vi fremsatte, lagde vi vægt på, at man skulle sørge for, at de steder, hvor konkurrencen fra udlandet ikke var til stede, dér skulle monopoltilsynet træde ind og vikariere for denne konkurrence. Det er sådan set delvis det, der sker med denne ændring. Den vil nok alt inklusive betyde en mere rationel udnyttelse af de ressourcer, som monopoltilsynet har til sin rådighed, og vi vil da derfor også gerne stemme for dette lovforslag.

Med hensyn til loven om pengeinstitutternes rentemarginal er der ikke andet at sige, end at vi føler os overbevist om, at hvis denne lov ikke havde eksisteret hidtil, ja, så ville rentemarginalen være vokset yderligere. Kommunisterne har fremsat et lovforslag, også i form af en ændring af denne lov, om en nedsættelse. Vi har stor sympati for det. Hvis det ikke kan gennemføres, ja, så er det selvfølgelig bedre at forhindre, at rentemarginalen stiger endnu mere.

Jeg har et klagesuk til handelsministeren over denne lov, og det er med hensyn til aktieselskabsregisteret. Vi fik jo oplyst under udvalgsarbejdet, at de ikke rådede over edb-udstyr og derfor var langt tilbage med registrering. Det betyder selvfølgelig, at en kontrol med denne lov vil blive næsten umulig. Anskaffelse af edb-udstyr ville derimod betyde, at man var i stand til effektivt at kontrollere denne lov. Jeg har i hvert tilfælde en vis modvilje mod at være med til at lave love, som man ikke er i stand til at kontrollere, så jeg håber, at handelsministeren vil snakke pænt med dem af sine kolleger,

som helst skulle skaffe pengene og forsøge at få dette forhold bragt i stand.

(Kort bemærkning).

Jens Møller (KrF):

Hr. Glensgård citerede så smukt min ordførertale fra sidste gang, vi havde denne sag til behandling, og det lød jo meget tiltalende, det, han sagde. Jeg synes, det er helt rigtigt, det står jeg stadig ved. Jeg sagde, at vi var imod, at tantiemen blev fastlåst til et bestemt år, fordi det kunne give meget store urimeligheder, hvis man netop dette bestemte år havde haft en særlig stor eller særlig lav indtægt. Det var altså ikke, fordi jeg havde noget imod, at tantiemen — der jo ofte er en del af direktørens løn — blev begrænset på lige fod med alle andre indtægter. Men det var, fordi det kunne give store urimeligheder. Derfor har jeg også netop denne gang fastholdt, at der burde stå, at man kunne udregne denne tantieme enten på basis af et bestemt år eller som gennemsnittet af 3 år. Og se, det er en ganske anden historie.

Hauustrup Clemmensen (KF):

Det konservative folkparti kan ikke medvirke til gennemførelsen af disse tre lovforslag, men må opfordre til at stemme imod dem alle. Vi mener, at det er en restriktiv lovgivning, der her er tale om, der tilmed er meget administrativt besværlig såvel for myndigheder som for de mennesker, den rammer. Der er ikke tvivl om, at loven om priser og avancer i en række tilfælde har betydet, at ikke mindst mindre erhvervsdrivende i realiteten har fået en reallønsnedgang — altså mange gange mennesker, der i forvejen sad med en beskeden indkomst.

Dertil kommer, at det netop for at bekæmpe arbejdsløsheden — vi ved alle, hvor vanskelig den opgave er — er nødvendigt at sikre en vis indtjening, således at investeringslysten og investeringsmulighederne er til stede. Vi er derfor nødt til at gå imod denne lovgivning. Vi mener, den modvirker det sigte, der netop i den aktuelle situation er mere nødvendigt end tidligere.

Kaj Hansen (DKP):

Nu er vi så kommet til den del af lovfors-

[Kaj Hansen.]

slagene, som, hvis der var tale om det, man fra socialdemokratisk side kalder indkomstpolitik, ligesom skulle modsvare indgrebene af forskellig art over for lønmodtagerne. Dengang den nuværende statsminister var forbundsformand og stod på sin sidste kongres, udtalte han megen skepsis over for indkomstpolitik. Ja, han sagde yderligere, at han tvivlede faktisk på, at der kunne laves indkomstpolitik i et kapitalistisk samfund. Tiden går, og standpunkterne ændrer sig jo noget efterhånden. Men når man nu ser det, der er forelagt, så er der jo ikke engang bare en lille bitte smule af det, som den daværende forbundsformand mente i hvert fald skulle inddrages, hvis der overhovedet skulle være snak om indkomstpolitik.

Jeg ved godt, at med den korte tid, jeg har, må jeg også regne med at tage tredje behandling med. Det var i og for sig meget symptomatisk, da ordføreren for forligspartierne, de fire af dem, var heroppe, hr. Lysholt Hansen; han kunne nemlig på 30 sekunder klare hele modstykket til indgrebet over for lønmodtagerne. Det siger faktisk noget om, hvad det indeholder. Alligevel løb hjertet af med ham. Hvis jeg ikke hørte forkert, så anbefalede han faktisk, at man skulle stemme for det forslag, kommunisterne har fremsat om at nedsætte rentemarginalen fra 6 pct. til 4 pct. Nu kommer det forslag ikke til behandling. Jeg tror heller ikke, at hr. Lysholt Hansen i anden omgang vil anbefale det. Men der kunne jo godt sidde ude i landet en masse mennesker og tænke: er de der forligspartier de eneste, der stiller forslag? Det er de selvfølgelig ikke. Kommunisterne har stillet nogle, også nogle aldeles kontante forslag, både forslag til folketingsbeslutning og konkrete lovforslag. De kommer bare ikke til behandling. Så kan man jo ude i landet dømme lidt om, hvor demokratisk det i virkeligheden er, når man behandler rigets problemer ved en sådan lejlighed som denne.

Det forslag, der er fremsat om udbyttebegrænsning, går jo på, at man ikke må betale mere i udbytte end gennemsnittet fra de sidste tre regnskabsår. Så stiller man selvfølgelig et spørgsmål til handelsministeren og siger: hvad har så udbyttet været i selskaberne i gennemsnit i de sidste tre år? Og så siger handelsministeren: der føres ikke i

aktieselskabs-registeret statistik over aktieselskaber og anpartsselskaber fordelt efter aktiekapitalens eller indskudskapitalens størrelse med angivelse af de deklarerede udbytter. Og i materialet, vi får tilsendt, er der heller ikke noget om udbytter. Det vil sige, at man lovgiver i blinde. Det vil sige, at har selskabet igennem 3 år udbetalt 20 pct. i udbytte, så kan det bare fortsætte med at udbetale 20 pct. i udbytte. Tror man da virkelig, at sådan noget kan sættes som modstykke over for de alvorlige indgreb, der er sket over for arbejderklassen? Selvfølgelig ikke, og derfor er sådan et forslag et blålys, som kommunisterne ikke vil medvirke til.

Det andet forslag, om rentemarginalen, er der en idé i. Det er også klart, at der er en begrænsning, men hvis man ser lidt på, hvad bankernes overskud har været, så kan man f. eks. tage, hvad Finanstidende skriver den 13. maj 1976:

„De offentliggjorte årsregnskaber for 1975 viser, som det fremgår af tabellen, at provinsbankerne har haft et driftsresultat før kursregulering og skat svarende til en forrentning af egenkapitalen på 18 pct. mod 17 pct. for samtlige banker. Resultatet efter kursregulering, men før skat, svarer for provinsbankerne til en forrentning af egenkapitalen på 38 pct. mod 40 pct. for samtlige banker.“

Så vidt citatet fra Finanstidende. Her er nogle kendsgerninger på bordet, der motiverer kommunisternes forslag om at nedsætte marginalrenten fra 6 til 4 pct., et forslag, som dette høje ting, eller hvem der nu har bestemt det, sørger for ikke kommer til afstemning og behandling.

(Kort bemærkning).

Lysholt Hansen (S):

Jeg vil da meget gerne beklage, at jeg — og det er rigtigt — nævnte forslag nr. 278 fremsat af kommunistpartiet. Det var på de fire partiers vegne lovforslag nr. 275, 276 og 277, jeg anbefalede til fremme efter udvalgsbehandling. Men jeg vil gerne have lov at sige, at jeg synes til gengæld, hr. Kaj Hansen burde sige, som det reelt er, at det var ikke manglende vilje, men tingets form at arbejde under, der har umuliggjort, at det af kommunisterne fremsatte forslag kunne komme til behandling. Jeg har fundet — og vi har fundet, de partier, på hvis vegne jeg

[Lysholt Hansen.]

talte — at det ikke er ordenes mængde, men deres indhold, der tæller, og jeg er helt overbevist om, at når handelsministeren om lidt får ordet, så vil han nok vide at sætte hele denne problematik, som hr. Kaj Hansen her kritiserer, i det rette relief med hensyn til sammenligningen mellem lønmodtagere, hvad de skal præstere i denne situation, i relation til det private erhvervslivs folk.

Formanden:

Hr. Kaj Hansen har ordet for en kort bemærkning, derefter går vi over til talerækken.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg accepterer det, hr. Lysholt Hansen selv gjorde opmærksom på. Han ville rette det i anden omgang. Hr. Lysholt Hansen kan ikke fortæne mig og kommunisterne i, at når et af vores forslag, som man ikke vil behandle her i folketinget, bliver draget ind i debatten, så tager man selvfølgelig chancen for at sige noget fornuftigt om det.

Steen Folke (VS):

De forslag, vi her behandler, er ikke det papir værd, de er skrevet på. Det er de forslag, som skal redde ansigt for socialdemokratiet, det er dem, som skal bruges af socialdemokratiske tillidsfolk ude omkring til at forsøge at bilde folk ind, at der er tale om et socialt afbalanceret forlig, men det turde være løgn.

Jeg kan godt forstå, at venstre ikke vil stemme imod de to første forslag, det om udbyttebegrænsning og det om ændring af pris- og avancebegrænsningen. Venstres ordfører, hr. Jens Peter Jensen, gav bag udvalgets lukkede døre en meget rammende karakteristik af disse forslag, og hr. Jens Peter Jensen er jo en erfaren politiker, der nok ved, hvad han snakker om. Jeg vil opfordre hr. Jens Peter Jensen til at komme herop på talerstolen og gentage, hvad han sagde i udvalget. Hvis ikke han ønsker det, kan jeg sige, at også jeg mener, at forslagene må betegnes som rent kosmetiske, kosmetik til at sminke liget, det socialdemokratisk-borgerlige forlig.

Udbyttebegrænsningen betyder jo blot, at profitterne kan blive samlet op i virksomhe-

derne, så de senere kan udbetales til aktionærerne. Sådan er det som bekendt ikke med de lønstigninger, som lønarbejderne ikke må få. I øvrigt er der masser af huller og muligheder for at omgå denne udbyttebegrænsningslov.

I pris- og avancebegrænsningen vil man ændre formålsparagraffen i den eksisterende lov, sådan at der kommer til at stå nogle uforpligtende ord om indkomstpoltik: at man skal tage indkomstpoltiske hensyn og sådan noget. Der er ikke tale om, at der skal være pris- og avancestop, misforstå endelig ikke det, der skal bare ændres nogle formålsformuleringer, sådan at der kommer til at stå indkomstpoltik i den eksisterende lovgivning.

Der er heller ikke noget med, at man virkelig skal give monopoltilsynet reel mulighed for at kontrollere priser og avancer. Der er udmalet i forslaget, hvordan man nu med den nye formålsparagraf her skal kontrollere overalt i landet, i alle mulige brancher og forretninger, detailhandel og liberale erhverv osv., osv. Og til dette omfattende arbejde skal der nyansættes 3 akademiske medarbejdere, 3 stk. Jeg må indrømme, jeg havde tænkt på at stille et spørgsmål i udvalget om, hvilken form for motorkraft man ville udstyre de tre nyansatte akademikere i monopoltilsynet med, for at de kunne løse de omfattende opgaver, som er skitseret i forslaget.

Det er helt klart, at det er ikke meningen, at dette forslag skal have nogen realitetsvirkning. VS agter ikke at være med til at opbygge de illusioner, som socialdemokratiet meget gerne vil have opbygget omkring disse forslag. Vi vil stemme imod de to forslag for at gøre opmærksom på, at der er tale om svindel og humbug.

Det tredje forslag, om rentemarginalen, er der en lille smule mere realitet i. Ganske vist har der i den hidtidige lovgivning af samme art vist sig at være rig mulighed for at overskride rentemarginalen, det kom frem for nogen tid siden, og også dér er der selvfølgelig meget store problemer med kontrol og andre foranstaltninger. Men nu vel, jeg mener sådan set, at der er lidt mere realitet i forslaget om rentemarginalen. Selv om der er denne realitet, så er det klart, at også dette forslag er et kosmetisk forslag, som

[Steen Folke.]

skal sminke forliget. Det vil vi ikke være med til. Derfor vil vi undlade at stemme om dette forslag.

Handelsministeren (*Erling Jensen*):

Må jeg indledningsvis sige, at det er måske karakteristisk for nogle af de partier, der kritiserer disse forslag, at der overhovedet ikke foreligger ændringsforslag til de tre lovforslag, der nu er fremme, bortset fra at hr. Kaj Hansen på sit partis vegne har fremsat et særskilt forslag, hvor han finder det rigtigt at anvende netop den rentemarginalidé, som denne regering har skabt. Den genialitet og masser af andre spændende forslag, som hr. Kaj Hansen antydede, og som formentlig også gør at hr. Steen Folke slet ikke kan være med, den har vi ikke mærket i dette ting til dette øjeblik.

Må jeg sige til hr. Glensgård, at når han koketterer lidt med, at det af betænkningen fremgår, at kun et mindretal af udvalgsmedlemmerne står bag denne lovgivning, så tror jeg allerede nu at kunne glæde ham med, at der står et flertal bag denne lovgivnings gennemførelse her i salen. Det ville også være en nødvendighed for regeringen, for socialdemokratiet, for det er en ufravigelig forudsætning for gennemførelsen af denne plan, at der gennemføres tilsvarende retningslinjer omkring priser, honorarer, takster, udbytter, vederlag og rentemarginaler, med andre ord at man lader den indkomstholdning, som regeringen finder nødvendig i denne sag, omfatte enhver indkomst, også enhver indkomst, der ligger uden for lønindkomster. Det er værd at understrege dette, og det er værd at understrege for alle i denne sal, at hvis disse tre lovforslag i den sammenhæng, hvori de er fremsat, og med det indhold, de har, ikke havde kunnet gennemføres, så havde der ikke længere foreligget en plan, som regering og socialdemokrati stod bag.

Må jeg have lov at takke hr. Ole Olsen for en helt anden holdning end det kommunistiske partis og VS'. Jeg håber ikke, det skader ham og hans parti, at jeg siger det. Det burde være sådan, at en realistisk stillingtagen til fornuftig lovgivning stadig væk blev accepteret i befolkningen. Jeg påskønner i hvert fald, at netop socialistisk folkeparti

har valgt at vurdere denne lovgivning på en sådan måde, at de kan støtte det.

Jeg har et enkelt svar til hr. Ole Olsen, og det er, at han nok overspillede mine bemærkninger, når han nævnte, at registeret på grund af manglende edb-anlæg var langt tilbage med registreringer. Det, jeg sagde, var, at den nye aktieselskabslov naturligvis har pålagt et i øvrigt meget effektivt aktieselskabsregister ekstraordinært store opgaver, og at det i praksis har vist sig, hvad vi alle kender, at når man har to år til at opfylde nogle bestemmelser, så vil et betydeligt flertal vente til den sidste måned med at opfylde dem. Det er klart, at så bliver der i en kort periode en pukkel. Jeg tror, der er almindelig respekt hos dem, der skal beskæftige sig med aktieselskabsregisteret, for den effektivitet, hvormed det fungerer.

Jeg er derimod enig med hr. Ole Olsen i, at hvis dette ting fremtidig ønsker væsentlig flere statistiske oplysninger — der er bl. a. givet udtryk for det fra det parti, der ellers ikke ønsker papirusseri, nemlig fremskridtspartiet — hvis man ønsker et væld af nye statistiske oplysninger, ja, så må man indrømme, at så forudsætter det et edb-anlæg. Jeg er enig med hr. Ole Olsen i, at får vi det, så skal vi nok også kunne få glæde af det, men vi skal jo i givet fald have bevillingerne til det først.

Jeg har sagt til hr. Kaj Hansen, at jeg er lidt overrasket over hans fantasi i dette øjeblik. Jeg mener ikke, at den fremgår på anden måde, end at der ligger et ubehandlet forslag, hvor han anvender rentemarginalideen på nøjagtig den måde, den i øvrigt er lanceret på, men han vil bruge et andet tal. Det er vist den eneste forskel.

Hr. Steen Folke havde også en lille kvik bemærkning om, hvordan man skulle overkomme denne kolossale byrde omkring prisloven blot ved at nyansette 3 personer. Hr. Steen Folke har tidligere meddelt, at han desværre er nødt til at være i mange udvalg på én gang, og sagt, at det kan selvfølgelig godt skade kvaliteten, og jeg vil godt have lov til at bekræfte dette i denne situation, for det synes, som om hr. Steen Folke ikke har bemærket, at der i dette lovforslag og i dets bemærkninger er indbygget et direkte pålæg til monopoltilsynet om at koncentrere sine kræfter på det område, hvor det har

[Handelsministeren.]

den største interesse, altså at skabe en anden arbejdsfordeling og dirigere sin arbejdskraft hen til opgaver, der svarer til den målsætning, dette folketing vil lægge i denne nye lovgivning.

Glensgård (FP):

I relation til det sidste svar fra handelsministeren til hr. Steen Folke skal jeg kun sige til handelsministeren, at da pris- og avancestoploven blev indført i marts 1975, skrev handelsministeren, at man kunne klare det med det mandskab, man havde i monopoltilsynet. Fordi det var en lovgivning af begrænset varighed, kunne man koble disse mennesker fra de andre ting over på pris- og avancestoploven. Nu står vi altså i august 1976, og så skal vi lige pludselig forlænge denne lov eller lave en nydannelse i forbindelse med denne lov, og så siger ministeren: „Ja men vi koncentrerer bare arbejdet på at kontrollere de specielle ting, som vi vil.“ Så må vi jo spørge handelsministeren: hvad er det for arbejde i monopoltilsynet, der siden marts måned 1975 ikke er blevet udført? I marts måned 1975 sagde handelsministeren, at der var mandskab nok til at køre denne lov, fordi den var midlertidig. Nu er den faktisk blevet stationær, og så er spørgsmålet: hvad arbejde er det? Jeg vil også godt høre handelsministeren om: hvor mange mennesker — det være sig akademikere eller almindelige medarbejdere — er beskæftiget eller skal beskæftiges med denne nye lov?

Jeg skal ikke forsøge at trække det sidste klædningsstykke af hr. Jens Møller. Han klarede det så udmærket selv i den lille korte bemærkning, han havde til mig.

Den nye prislov, der er lagt op her, er jo spørgsmålet om, at man vil koble prisloven ind på den indkomstlovgivning, som forligspartierne selv siger må tillade en stigning på 6 pct., men lige så snart vi taler om erhvervslivet, ja, så er der ikke tale om nogen stigning, nej, så er der tale om en fastlåsning af avancer. Der er tale om en fastlåsning af priser, udbytter etc., men det betyder ikke noget, for man siger bare, at man skal sørge for, at også liberale erhverv får en neddæmpning. Man accepterer endog ikke, at de får den lille stigning, som man har kastet ud til lønarbejderne.

Ministeren har oven i købet i udvalget

sagt, at man kan ikke på nuværende tidspunkt sige nøjagtigt, hvordan man vil køre denne nye prislovgivning ind. Det bliver lagt over til monopoltilsynet.

Kaj Hansen (DKP):

Jeg vil ikke beskyldte handelsministeren for at udtale sig mod bedre vidende, så godt kender jeg ham. Der er åbenbart noget, handelsministeren ikke kender til, og det er, at på trods af en enig indstilling fra erhvervsudvalget kunne det ikke lade sig gøre at fremsætte et ændringsforslag til ministerens lovforslag vedrørende rentemarginalens størrelse. I stedet for sagde man, at så kunne vi fremme vores eget selvstændige forslag om marginalloven. Det blev alligevel ikke fremmet og kommer ikke til behandling her.

Dernæst kan ministeren heller ikke udtale sig om vores stilling til love, som vi på grund af tiden ikke har haft mulighed for at redegøre for. Det drejer sig om pris- og avanceloven. Den går vi ind for, fordi der er lagt rigtige intentioner i den, men vi tvivler på, at den kan gøres effektiv, hvis ministeren nøjes med at udvide monopoltilsynets mandskab med 3 mand. Jeg vil gerne stille det spørgsmål til ministeren, om han omgående vil sørge for at ansætte et større personale, såfremt han er klar over, at man ikke kan få den lov gennemført efter de intentioner, der er nedlagt i den.

Jeg har sagt, at loven om udbyttebegrænsning er et blålys, og det står vi fast ved.

Endelig er der spørgsmålet om rentemarginalen, hvor vi har sagt, at vi går ind for en rentemarginallov, men vi ønsker rentemarginalen nedsat fra 6 til 4 pct. Hvis det var en anden situation, hvor man ikke havde forligspartier på højre og venstre, så tror jeg såmænd ikke, at handelsministeren ville være meget uenig i den stilling, kommunisterne har taget til disse forslag.

Steen Folke (VS):

Handelsministeren havde nogle sarkastiske bemærkninger om min mangel på genialitet. Samtidig brystede handelsministeren sig af en ny formulering i loven her om avancer, som jeg i øvrigt har bemærket, hvor der står noget om, at monopoltilsynet skal koncentrere sig om nogle bestemte

[Steen Folke.]

områder, nemlig om de områder, som ikke er præget af konkurrence, altså hvor der er monopoltilstande. Hvor genialt, hr. handelsminister! Monopoltilsynet skal altså slet og ret beskæftige sig med monopoler, og det står nu i loven.

Jeg påberåber mig ikke nogen form for genialitet, men jeg mener, at langt mindre kan gøre det. Ministeren mente ikke, at vi havde anvist nogen veje til indgreb over for kapitalejerne, til trods for at jeg for en time siden har stået her på talerstolen og forklaret, at vi havde fremsat et forslag i denne samling, som bestod i et indgreb, nemlig det indgreb, at vi ville fratage arbejdsgiverne det tilskud, som handelsministeren med støtte fra de borgerlige havde givet i form af en såkaldt prisdæmpende ydelse her for ½ års tid siden. Se, det er en måde, man kan gribe effektivt ind over for kapitalejerne på. Man kan oven i købet spare 790 mill. kr. på statens budgetter. Jeg vil da gerne høre, hvad handelsministeren mener om det forslag.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg kan såmænd godt forstå, at hr. Steen Folke gerne vil have at vide, hvad jeg mener om et forslag, der ikke foreligger til behandling nu. Det, jeg spurgte hr. Steen Folke om, var, om han havde nogle ændringsforslag til de lovforslag, vi har til behandling. Jeg har måttet konstatere, at det har han ikke.

Når hr. Steen Folke nu konstaterer, at det, der står i prisloven, er, at monopoltilsynet skal interessere sig for monopoler, ja, så må jeg fortsat tro, at han ikke har læst den paragraf, der står. Jeg citerer:

„Monopoltilsynet skal navnlig føre tilsyn med udviklingen inden for konkurrencebeskyttede erhverv.“

Derefter er der en redegørelse for, hvilke erhverv vi taler om, og det er ikke monopoler. Det er en række hjemmemarkedserhverv, der ikke mærker den internationale konkurrence, sådan som i øvrigt netop en masse monopoler mærker den, men det er en helt anden ting. Det er ikke monopoler, det er konkurrencebeskyttede erhverv, det er erhverv, der virker et sted, hvor international konkurrence ikke slår igennem. Derfor skal man koncentrere og prioritere behand-

lingen heraf. Det er også et svar til hr. Glensgård.

Nu må jeg for det første sige, at jeg stadig væk har den opfattelse og har haft det længe, at hr. Glensgård stadig lider af den forvrængning, at han mener, det er en avancestoplov, der fortsætter efter den 1. marts. Avancestoploven virker indtil den 28. februar 1977, og derefter bortfalder den. Så er det prisloven med de ændringer, der her er foreslået, der fortsætter, og her er disse bemærkninger indført, som sikrer en omprioritering af arbejdskraften, således at monopoltilsyn og monopolråd kan dirigere den til rådighed værende arbejdskraft hen på de opgaver, der forekommer væsentligst for at løse den målsætning, der er nedlagt i loven.

Må jeg endelig sige til hr. Kaj Hansen, at jeg var glad for hans sidste indlæg. Han lagde ligesom afstand mellem sit parti og VS. Det viser sig nu, at selv med den skarpe kritik, hr. Kaj Hansen fremførte, er det hans partis opfattelse, at både prisloven og rentemarginalloven indeholder sådanne værdier, at det kommunistiske parti agter at stemme for dem. Det takker jeg for, da jeg ved det kommunistiske parti gør det, fordi de er overbevist om, at det er værd at gøre. Der ligger en stillingtagen heri, som jeg skønner på.

(Kort bemærkning).

Glensgård (FP):

Handelsministeren glemte at svare, men det er måske også en måde at undgå det på. Hvor mange mennesker i monopoltilsynet bliver beskæftiget med denne lovgivning? Det er ganske enkelt.

Vi fik heller ikke nogle bemærkninger fra handelsministeren om, hvad arbejde der i øvrigt ikke måtte blive udført, fordi handelsministeren ønsker at lave denne kontrol.

Handelsministeren sagde også, at man skal jo have kontrol med enhver indkomst. Så vil jeg gerne spørge handelsministeren: Tror handelsministeren, at den morgenduelige bagermester, landsbysmeden og snedkeren, maskinfabrikanten med 25 mand i arbejde og den lille købmand henne om hjørnet, tror handelsministeren virkelig, at disse mennesker har haft en indtægtsfremgang de sidste år? Nej, hr. handelsminister, det har de ikke, de er nemlig blevet pålagt den ene restriktion efter den anden. Men allige-

[Glensgård.]

vel tror handelsministeren, at det er nødvendigt også at se på disse menneskers indtægt.

Jeg synes, det var en dejlig bemærkning, handelsministeren kom med til sidst om denne prislov. Han sagde nemlig indirekte: denne prislov er lavet, fordi vi skal have det sådan, at vi kan dirigere arbejdskraften derhen, hvor monopoltilsynet og regeringen ønsker det. Årsagen til vor modstand er bl. a. at vi ikke ønsker den samme statsdirigering, som handelsministeren har lagt op til.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg må jo tage hr. Glensgårds ord for pålydende, men for et øjeblik siden antydede han, at vi skulle skabe et monopoltilsyn, der kunne dække samtlighe dette lands virksomheder med virksomhedsbesøg, idet han gerne ville vide, hvordan dette kunne gøres, sådan at det var dækkende. Samtidig vil han nu ikke have, at vi dirigerer. Jeg håber, han godt vil have, at vi er med til, om ikke at dirigere, så at være med til at prøve at styre, at vi ved denne lovgivning og anden lovgivning ved denne lejlighed søger at styre det danske samfund og dansk erhvervslivs udvikling hen i en retning, hvor beskæftigelsen bliver bedre. Det tror vi at også denne lovgivning vil være medvirkende til.

Når hr. Glensgård har nogle teorier om, at det skulle være muligt at fortælle nøjagtig, hvor mange mennesker der skal anvendes til en bestemt opgave, så tyder det ikke så forfærdelig meget på, at hr. Glensgård endnu har forstået tankegangen om en omprioritering i forhold til konstaterede opgaver. Vi har i dette land et meget velanskrevet monopoltilsyn, og de har været i stand til med en meget fornuftig arbejdsdag, størrelsesmæssigt, at klare skiftende byrder, som dette folketing, samfundet, har lagt på dem med hensyn til skiftende prislovgivning. Det har de kunnet gøre, fordi de er tilstrækkeligt fleksible, tilstrækkeligt kvikke — hvis jeg må have lov til at sige det, hr. Glensgård, på denne tid af aftenen og måske netop over for hr. Glensgård — til at kunne indrette sig på en situation, som skifter, og det vil de også være i stand til fortsat. De skal ikke have et direktiv fra mig om, at der skal

bruges 33½ mand til noget bestemt, for det ved de bedre end jeg, og det skal de nok sørge for at klare.

Formanden:

Hr. Glensgård har ordet for en kort bemærkning, og så er det nok ved at være slut med de korte bemærkninger.

Glensgård (FP):

Jeg troede ærlig talt ikke, der kun var tale om envejskommunikation handelsministeriet og monopoltilsynet imellem. Jeg troede, handelsministeriet kunne spørge monopoltilsynet, hvor mange mennesker der var beskæftiget cirka med det. Jeg ønsker ikke at få at vide, om det er 33¼ mand. Jeg vil gerne have at vide, om det er 100 eller det er 300 eller det er 500 mennesker, der er beskæftiget. Det vil handelsministeren altså ikke lægge op, for der er ikke noget eksakt, det er op til monopoltilsynet at afgøre, hvordan der skal sættes ind. Men handelsministeren har alligevel ansøgt om at få 3 juridiske medarbejdere ansat, så der må dog være en vis arbejdsfordeling, således at vi kan sige: de og de mennesker er hovedsagelig beskæftiget med det og det. Det er forholdsvis nemt, hvis ellers kommunikationen kan komme tilbage fra monopoltilsynet til handelsministeren.

Handelsministeren (Erling Jensen):

Jeg forstår godt — undskyld, jeg siger det — formanden, der synes, vi snart skal stoppe. Jeg skal prøve at stoppe ved at sige — jeg håber ikke, hr. Glensgård misforstår det — det, hr. Glensgård ønsker, er en nøje vurdering af, hvad behovet bliver for arbejdskraft til gennemførelse af en lovgivning, der starter den 1. marts til næste år. Det er nok lidt vanskeligt selv for monopoltilsynet at give mig en nøjagtig tilbagemelding på. Vi diskuterer, at denne opgave bliver større. Vi er nogenlunde sikker på, at opgaven kræver en beskedent talmæssig mandskabsforøgelse, og det har vi søgt om. Men derudover er det helt umuligt på forhånd at meddele, hvilke behov der bliver for at dirigere hvilken del af monopoltilsynets arbejdskraft.

Det, der er væsentligt, er, at vi for første gang mig bekendt i Danmarkshistorien har nedlagt i loven et direkte ønske, fremsat af

[Handelsministeren.]

folketinget, om, hvordan monopoltilsynet skal prioritere sine arbejdsopgaver. Det synes jeg er rigtigt, jeg synes det er tilfredsstillende, og jeg synes, hr. Glensgård og andre, der gerne vil have et dygtigt virkende administrativt apparat, der ikke rummer flere medarbejdere end nødvendigt, skulle være glade for, at man er i stand til at anvende dem bredt ved at omprioritere opgaverne. Jeg synes, hr. Glensgård og hans parti undtagelsesvis skulle have været glade i hvert fald for den indstilling.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges første afstemning vedrørende forslag til lov om begrænsning af udbytter og vederlag m. v.

Ændringsforslaget, § 1, således ændret, og §§ 2-10
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om ændring af lov om priser og avancer.

§§ 1-3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende

forslag til lov om ændring af lov om pengeinstitutters rentemarginal.

§§ 1-3
vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:
Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om realkreditinstitutter. (Midlertidig udvidet adgang til realkreditbelåning).
(Lovforslag nr. 273. Fremsat 17/8 76. Første behandling 17/8 76. Betænkning 18/8 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Formanden:

Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om statslån til energibesparende foranstaltninger vedrørende bygninger.

(Lovforslag nr. 274. Fremsat 17/8 76. Første behandling 17/8 76. Betænkning 18/8 76).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer og spørgsmålet om deres overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Knud Damgaard (S):

Jeg skal på socialdemokraternes, det radikale venstres, kristeligt folkepartis og centrumdemokraternes vegne anbefale de to lovforslag, der har været til behandling i boligudvalget.

Det første rummer en videreførelse af de gunstige lånevilkår under realkreditlen, som blev indført i juni 1975. Der er ikke tvivl om, at en videreførelse vil øge interessen for nybyggeriet og dermed stabilisere beskæftigelsen i byggesektoren.